

ROČNÍK 2

ČÍSLO 5

DECEMBER 2025

EVANJELICKÉ SLOVO

OBČASNÍK CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV POLTÁR

SVETLO V TME

POSOLSTVO VIANOC DNES

*“Nebojte sa, ved’ zvestujem vám veľkú radosť,
ktorá bude všetkému ľudu,
lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom
Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.”*
(L 2, 10-11)

To svetlo, Bože, čo svitlo v slávnej noci,
nech zažiari nám z tej Tvojej moci!
A v svetle tom nech deťmi vieme byť,
pri jasliach stáť a Teba velebiť!

Martin Rázus

EDITORIÁL

Sestry a bratia, milí priatelia,
keď otvárate stránky tohto čísla *Evanjelického Slova*, vstupujeme do času, ktorý je nám dôverne známy, a predsa vždy nový. Vianoce nie sú len opakujúcim sa sviatkom cirkevného roka, ale neustálou výzvou znovu počuť radostné evanjelium v jeho najčistejšej podobe: *A to Slovo stalo sa telom, prebývalo medzi nami.* (J 1, 14)

Pán Boh nehovorí k svetu z bezpečnej vzdialenosti. Vo Vianociach sa Jeho Slovo stáva telom, vstupuje do dejín, do konkrétnych ľudských príbehov, radostí a bolestí. Evanjelium sa nerodí v ideálnych podmienkach, ale uprostred ľudskej chudoby, neistoty a obyčajnosti. A práve v tom sa ukazuje jeho pravdivosť a sila.

Vianočný príbeh nás zároveň učí spomaliť. V čase, keď sme zvyknutí reagovať rýchlo a povrchné, nás Boh pozýva k stíšaniu i pozornému počúvaniu. Anjelské posolstvo pastierom zaznelo v noci - tým, ktorí nemali významné postavenie, no za to mali otvorené srdcia. Aj dnes platí, že evanjelium nachádza cestu k tým, ktorí sú ochotní zastaviť sa a počuť.

V čase, keď je spoločnosť rozdelená a mnohí prežívajú obavy o budúcnosť, Vianoce nám pripomínajú, že Pán Boh si vybral cestu blízkosti. Neodstránil všetku temnotu jedným gestom, ale zapálil svetlo, ktoré sa dá niesť ďalej. Každý, kto prijíma Ježiša Krista, sa stáva nositeľom tohto svetla vo svojom prostredí - v rodine, zbore, práci, ale aj v zápasoch všedných dní.

Vianoce nás tiež chránia pred ilúziou dokonalosti. Betlehem nám hovorí, že Boh prichádza do nedokonalého sveta a vstupuje do našej krehkosti. Práve tam sa rodí viera, ktorá nestojí na našich výkonoch, ale na Božej vernosti. Táto istota dáva pokoj, ktorý nezávisí od okolností, a nádej, ktorá presahuje sviatočné dni.

Nech sú Vianoce pre nás návratom k podstate viery: k dôvere v Boha, ktorý prichádza preto, lebo nás miluje.

Prajem vám, aby sa v tomto sviatočnom čase Slovo stalo živým aj vo vašom osobnom živote.

Ivan Lukáč
zborový farár,
šéfredaktor

Evanjelického Slova

SVETLO V TME

To svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltla. (J 1, 5)

Vianoce prichádzajú uprostred tmy. Nie náhodou. Biblický príbeh nás nepresviedča, že tma neexistuje, ani ju nezľahčuje. Naopak - berie ju vážne. Hovorí o noci, o strachu, o neistote, o svete, ktorý čaká na záchranu. A práve do takejto reality sa rodí svetlo.

Často počúvam otázku: *Kde je Boh, keď je tolko utrpenia?* Vianoce na túto otázku neodpovedajú filozofiou, ale konkrétnou Osobou. Boh neprichádza s vysvetlením z výšky, ale zostupuje dolu - k nám. Stáva sa jedným z nás - Dieťaťom. Bezbranným, tichým, odkázaným na starostlivosť iných. Svetlo neprichádza ako oslepujúci blesk, ale ako plameň, ktorý možno ľahko prehliadnuť - a predsa má moc rozohnať temnotu.

Evanjelista Ján nepíše o jasliach, ale o Slove, ktoré sa stalo telom. O svetle, ktoré vstúpilo do sveta, hoci svet ho nespoznal. To je jedna z najväčších bolestí Vianoc: svetlo je prítomné, no človek ho nie vždy prijíma. Tma nie je len okolo nás, ale často aj v nás - v po-

dobe strachu, rezignácie, tvrdosti srdca či stratenej nádeje.

A predsa platí zaslúbenie: tma svetlo nepohltla. Ani Herodes, ani kríž, ani ľudská nevera nemali posledné slovo. Svetlo Krista je iného druhu - nehasne, keď ho odmietnu, neuhasí ho utrpenie ani smrť. Preto sú Vianoce sviatkami nádeje i pre tých, ktorí sa necítia silní vo viere. Stačí malá iskra.

Vianočné svetlo nás zároveň pozýva niešť ho ďalej. Nie veľkými gestami, ale obyčajnou vernosťou, odpustením, láskavým slovom, tichou službou. Tam, kde sa rozhodneme pre svetlo, tam sa Vianoce stávajú skutočnými - aj po tom, čo dohoria sviečky a utíchne spev kolied.

Nech sa svetlo narodeného Pána dotkne aj našich temných miest. Nech nám dá odvahu veriť, že Boh je prítomný aj tam, kde ho práve nevidíme. Lebo Vianoce nám zvestujú jednoduchú pravdu: svetlo prišlo - a stále svieti.

Ivan Lukáč
zborový farár,
šéfredaktor

Evanjelického Slova

SVEDECTVÁ ĽUDÍ, KTORÍ NA VIANOCE ZAKÚSILI BOŽÍ ZÁZRAK

Zázraky sa dejú každý deň, len málokedy si ich všimneme. Je možné aj dnes vymodliť u Pána Boha obrátenie svojho manžela či záchranu alebo zrod nového života? Svedectvá nám dokazujú, že Bohu nič nie je nemožné.

Zázraky z neba neslúžia pre dospelých ako rozprávky, ale reálne sa dejú. Nedá sa vysvetliť, prečo Boh niekoho vypočuje po pár dňoch, ba niekedy aj minútach a niekoho ani po dvadsiatich rokoch. Majme však vieru, pretože „*všetko, o čo prosíte Boha, dostanete, ak to slúži Jemu na chválu a pre dobro blížneho. Dokonca aj keď prosíte o niečo vo svoj vlastný prospech, nepochybujte, že vám to Boh dá, ak ide o skutočnú potrebu. Pretože On miluje tých, čo milujú Jeho.*“ (sv. Serafim Sarovský)

Prinášame tri svedectvá ľudí, ktorých Boh obdaril zázrakom na Vianoce.

Lekári mu dávali 48 hodín života

Stalo sa to prednedávnom. Volala mi sesternica. Jej desaťmesačný chlapec Mirko leží v nemocnici a prosí nás

o modlitby. Sme veľká a súdržná rodina, preto sa aj ostatní členovia rodiny intenzívne za neho modlili, ale od toho dňa sme sa začali modliť aj v noci.

Do nemocnice sa malý dostal kvôli šelestu na srdiečku a lekári mu ho mali dať do poriadku. V tom čase im na izbu priviezli ešte jedného malého chorého pacienta, od ktorého chytil aj agresívny vírus dýchacích ciest. O pár dní už ležal na áre napojený na prístrojoch. Stav sa každou hodinou zhoršoval. Po dvoch týždňoch sa dostal do takého stavu, že lekári mu už veľkú šancu na uzdravenie nedávali. Malý mal také poškodené pľúca, aké jeho ošetrojúca lekárka ešte nevidela. Taktiež vravela, že bez dýchacieho prístroja by zomrel. Navyše mal poškodené aj ostatné vnútorné orgány ako pečeň, žalúdok, obličky... Denne dostával obrovské množstvo liekov, ktoré nijako nezaberali.

Pred dvoma týždňami lekári volali rodičom, aby okamžite prišli do nemocnice. Malý mal pred sebou posledné minúty svojho života. Lekári nevedeli, či vôbec vydrží do príchodu svojich

rodičov. Síce sa im podarilo stabilizovať jeho stav, ale zároveň rodičom oznámili, že jeho šanca na prežitie je nulová. Takýto stav je nezlučiteľný so životom. Malému dávali maximálne štyridsaťosem hodín.

Aj o tejto informácii sa dozvedela celá rozvetvená rodina. Vyslali sa signály aj známym a priateľom v širokom okolí, aby sa za neho každý modlil. Naša rodina už nevedela, ako a čo sa má modliť. Mysleli sme si, že Boh ho chce mať na Vianoce už pri sebe, preto nám napadli chvály. Viacerí z nás začali namiesto modlitieb chváliť Pána.

Prešlo ťažkých a zlomových štyridsaťosem hodín a malý bol stále nažive. Po týchto rozhodujúcich dvoch dňoch sa udialo čosi iné a nevídané. Chlapcove výsledky sa pomaličky začali zlepšovať. Jeho zlepšujúci sa stav nabral takú rýchlosť, že ho po niekoľkých dňoch mohli odpojiť od prístrojov. Lekári len krútili hlavami a vraveli o zázraku. Dnes už má malý všetky výsledky v norme.

Aj keď lekári netušili, ako sa to mohlo stať, my sme presne vedeli, čo sa udialo. Boh vypočul modlitby našej rodiny, známych a priateľov. Preto všade, kde môžeme, chválim Pána a neprestávame Mu ďakovať za dar

života a uzdravenia. Toto je skutočný Boží zázrak.

Mária, Pezinok

Vraj nikdy nebudem matkou

Mám potrebu povedať vám o tom, ako Boh robí zázraky každý deň. Aj mne priniesol jeden z nich.

Pár mesiacov pred a po svadbe som absolvovala gynekologické operácie kvôli zdravotným problémom. Po nich mi lekári so smútkom oznámili, že mi kvôli cyste museli odobrať časť vaječníka a moje vajíčkovody sú nepriechodné. Nepodarilo sa ich spriechniť, a preto nikdy nebudem môcť mať deti. Zhodli sa na tom mnohí odborníci, ktorých som navštívila. Prvé týždne po operácii som bojovala s depresiou, no potom som sa so svojím manželom začala modliť už nie za to, aby sme mohli mať deti, ale aby sme dokázali prijať, že ich nebudeme mať, a aby sme našli silu žiť v bezdetnom manželstve. Áno, môj manžel si ma vzal aj napriek vedomiu, že nikdy nebude otcom.

Môj brat bol asi jediný, kto stále veril, že sa môže stať zázrak, a po našej svadbe sa rozhodol ísť aj napriek svojím zdravotným ťažkostiam pešo na púť do Santiaga de Compostela a vy-

prosiť nám dieťaťko. Odhovárala som ho, ale nedal si povedať a šiel. Zvládol to a v modlitbách celú cestu prosil za nás. Za nás sa veľmi intenzívne k Bohu prihovárali aj mama, stará mama a celé spoločenstvo. O tri mesiace neskôr som zistila, že som tehotná. Lekári tomu spočiatku nemohli uveriť. Mala som ťažké tehotenstvo, ale minulý rok na Vianoce sa nám po veľmi ťažkom, ale napriek tomu zázračnom pôrode, narodil krásny chlapček, ktorému sme dali meno Jakub.

Chcem povzbudiť všetky ženy, ktoré majú problém otehotnieť a boja sa veriť na zázraky, aby sa nebáli. Boh stojí pri nás, je reálny a robí zázraky každý deň v našich životoch aj v tomto čase.

Alžbeta, Kráľovský Chlmec

Ako Boh uzdravuje manželstvo

Moje manželstvo sa začalo rúcať asi pred piatimi rokmi. Dlho som sa trápila a nešťastná som hľadala únik z manželského stavu. Nevedela som, čo mám robiť, až sa mi dostala do rúk kniha *Ako Boh obnoví tvoje manželstvo*. Ešte pred rokom som zažívala ťažké Vianoce, ktoré boli plné depresií, bolesti a strachu, ako ďalej, ak sa definitívne rozhodnem pre rozvod. Dôvody, pre ktoré som sa chcela dať rozviešť, nespomeniem z úcty k man-

želovi. Pred pár dňami som po desiatich rokoch manželstva zažila prvé radostné Vianoce.

Za celé tie nešťastné roky v manželstve som sa denne modlila a prosila Boha, aby uzdravil moje manželstvo. Síce ešte ani dnes nie je úplne uzdravené, ale som svedkom toho, ako Boh v našom zväzku denne koná malé zázraky a obracia manžela. Aj napriek tomu, že môj manžel ešte nie je úplne uzdravený, dokážem sa radovať zo života a každé ráno vstávam s pocitom, že mám opäť dôvod na úsmev.

Boh na Vianoce vstúpil do môjho srdca a daroval mi pokoj, radosť a lásku. Znovu dokážem milovať manžela a odpúšťať mu. Táto láska k manželovi sa zrodila skrze lásku k Bohu. Boh mi ukázal, ako mocne miluje mňa, a ukázal mi manžela v inom pohľade. Naučil ma a stále ma učí milovať ho a stáť pri ňom v dobrom, ale aj v zlom. Táto nová podoba lásky sa nerodila vo mne ľahko. Musela som odísť od seba ďaleko, nechať mocne pôsobiť Ducha Svätého, aby ma skrze moju bolesť obrúsil a vytvoril pre nový život v spoločnosti s Bohom.

Dôvodom mojich depresií bola aj nenávisť voči manželovi. Boh ma z nej uzdravil. Nešlo to hneď, ale krôčik po

krôčiku. Čím bližšie som šla k Bohu, tým viac som cítila jeho uzdravujúce pôsobenie v našom vzťahu. Dnes viem, čo znamená milovať manžela v dobrom i zlom, v šťastí i nešťastí, v zdraví i chorobe... Je ľahké milovať človeka, ktorý vám dobre robí, ale ako ťažko sa miluje ten, ktorý vám ubližuje. Dnes to už viem.

Na Božie narodenie stálo moje nové ja pred tvárou malého Ježiša. Stálo ma to veľa slz... Boli dni, keď som od bolesti a zúfalstva kričala na Boha a vyčítala mu, kde je a prečo mlčí. Prečo ma necháva trpieť a šliapať po mojej dôstojnosti. Moje srdce však bolo plné pýchy a egoizmu a musela som veľa krát spadnúť, aby som si uvedomila, že bez jeho pomoci to nepôjde. Musela som mu nanovo začať dôverovať a spoliehať sa len na jeho pomocnú ruku. Moje manželstvo sa mohlo uzdraviť len skrze vzťah s Bohom.

Až po mojom uzdravení vo vzťahu k Bohu sa mohlo začať uzdravovať moje manželstvo. Až po mojej bezvýhradnej dôvere v Boží plán ma mohol vypočuť a splniť moje prosby. A hlavne po tom, čo som dala Boha na prvé miesto vo všetkom, čo robím.

Ak aj vy máte pevnú vieru a nádej, že vás Boh vypočuje, často si opakujte: *Radujte sa v Pánovi vždy! Opakujem: radujte sa!* (F 4, 4) A: *O nič nebudte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo všetkých svojich modlitbách a prosbách. A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, bude chrániť vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi.* (F 4, 6-7)

VIANOČNÉ ROZHOVORY S BIBLICKÝMI POSTAVAMI

Rozhovor s Pannou Máriou

Mária, ako sa cítila, keď si s a dozvedela, že sa staneš matkou Božieho Syna?

Mária: Bolo to prekvapujúce a zároveň naplňajúce úctou a dôverou. Vedela som, že Boh si vybral obyčajnú služobnicu, aby priniesla svetlu Svetlo. Vianoce nám pripomínajú, že Boh prichádza často nečakané, ticho a v jednoduchosti.

A ako si zvládla strach a neistotu v tom čase?

Mária: Srdce plné viery a odvahy. Advent a očakávanie príchodu Pána učí trpezlivosti a dôvere - Boh koná vždy v pravý čas. Aj my môžeme nachádzať pokoj uprostred chaosu a strachu, keď sa zveríme do Jeho rúk.

Čo dnes môžeme z Vianoc preniesť do svojho života?

Mária: Naučte sa vidieť krásu v jednoduchosti a hodnotu v maličkostiach. Láska, súcit, odpustenie - to je Svetlo, ktoré môžeme priniesť do sveta, tak

ako som ja prijala Svetlo do svojho života.

Takže Vianoce nie sú len o daroch a oslavách, ale o tom, ako byť nositeľmi svetla?

Mária: Presne tak. Každý môže byť nositeľom Svetla. Vianoce nám pripomínajú, že Boh sa v Ježišovi Kristovi stal človekom, aby sme my mohli byť nositeľmi lásky, pokoja a nádeje.

Rozhovor s Jozefom

Jozef, ako si sa cítil, keď si zistil, že Mária je tehotná?

Jozef: Bol som zaskočený a zarmútený. Nevedel som, čo bude ďalej. Ale Boh mi poslal anjela, ktorý mi dal odvalu a pokoj. Naučil som sa dôverovať Jeho plánu aj v tých najťažších chvíľach.

Ako si zvládal strach a neistotu?

Jozef: S modlitbou a otvoreným srdcom. Advent a Vianoce nám pripomínajú, že pravá odvaha je stáť pri druhých a chrániť ich, aj keď nevieme, čo prinesie budúcnosť.

Čo môžeme dnes z Vianoc preniesť do svojho života?

Jozef: Že láska a ochrana sú silnejšie než akékoľvek obavy a neistota.

Takže Vianoce sú aj o odvahe a starostlivosti?

Jozef: Presne tak. Vianoce sú príležitosťou, aby sme boli nositeľmi pokoja, ochrany a lásky v svojich rodinách a spoločenstvách, rovnako ako som bol ja pri Márii a Ježišovi.

Rozhovor s pastiermi

Pastieri, ako ste sa cítili, keď ste prišli do Betlehema a videli Dieťa v jasliach?

Pastieri: Boli sme prekvapení a plní radosti. Nikdy by nám nenapadlo, že tak veľké Svetlo príde do tak jednoduchého miesta. Vianoce nám pripomínajú, že Boh si vyberá obyčajných ľudí, aby zažili zázrak a priniesli ho svetu.

Prečo práve vy ste boli vybraní, aby ste videli Ježiša ako prví?

Pastieri: Pretože Boh to tak chcel. A On vidí srdce. Nemusíš byť významný alebo bohatý, aby si bol súčasťou Jeho plánu. Vianoce učia, že veľkosť spočíva v pokore a v otvorenom srdci.

Čo vás naučil ten zážitok?

Pastieri: Hneď ako sme uvideli Dieťa, chceli sme o tom povedať ostatným. Vianoce nás učia, že radostné noviny - Svetlo a nádej - sa majú zdieľať, aby sa stali súčasťou života mnohých ľudí.

Takže Vianoce nie sú len o daroch a oslavách, ale aj o zdieľaní radosti a nádeje?

Pastieri: Presne tak. Každý môže byť pastierom v dnešnom svete - nositeľom radosti, lásky a pokoja tam, kde je temno a strach.

Rozhovor s mudrcmi

Mudrci, čo vás viedlo na cestu do Betlehema?

Mudrci: Videli sme hviezdu, ktorá svietila jasnejšie než všetky ostatné. Vedeli sme, že nás vedie k veľkému Svetlu - Kráľovi, ktorý prináša pokoj a nádej. Vianoce nám pripomínajú, že pravá hodnota spočíva v hľadaní Svetla, aj keď cesta je dlhá a náročná.

Ako ste sa cítili, keď ste uvideli Dieťa Ježiša?

Mudrci: Naša cesta bola naplnená úžasom a radosťou. Zistili sme, že veľké zázraky prichádzajú často nenápadne a ticho. To nás učí, že Svetlo

Vianoc sa prejavuje nielen vo veľkých udalostiach, ale aj v jednoduchých skutkoch lásky a oddanosti.

Priniesli ste dary. Prečo sú dary dôležité?

Mudrci: Dary, ktoré sme priniesli, neboli len cenné veci, ale symboly úcty, lásky a uznania. Vianoce nás učia, že pravé darovanie pramení zo srdca - že každý dar, akokoľvek malý, môže priniesť radosť a svetlo.

Aké posolstvo Vianoc by ste dnes odovzdali ľuďom?

Mudrci: Hľadajte Svetlo, nebojte sa ho nasledovať a prinášajte ho ďalej. Vianoce sú výzvou, aby sme svoje talenty, čas a lásku darovali druhým, a tým sa stali nositeľmi pokoja a nádeje vo svete.

Ivan Lukáč
zborový farár,
šéfredaktor
Evanjelického Slova

DUCHOVNÝ ODKAZ VIANOC

Sviatky vianočné v európskych kultúrach mali pôvodne nádych pohanských zvyklostí. Slávili sa skôr než kresťanstvo začalo oslavovať narodenie Krista. Pre raných kresťanov nebola neznáma oslava Vianoc zasvätená Saturnovi, ako Bohu pôdy. Bola venovaná prosbe o budúcu dobrú úrodu na poliach. Pohanské náboženstvá vykonávali festivaly z príležitosti zimného slnovratu severnej pologule, keď dni sú kratšie. Svojim božstvám lahodili, aby prinavrátili slnko a ukončili zimné obdobie. Pri pátraní v kresťanských zvitkoch nenachádzame signály o tom, že by niekedy Kristove narodeniny svätili Jeho učeníci alebo raná cirkev počas Jeho života. Istý teológ v tej dobe vyhlásil, že svätenie Vianoc je hriechom, pre jeho pohanský pôvod. V tej dobe to bola pravda. Korint z prvého storočia bol plný pohanských náboženských úkonov. Kresťania od začiatku to mali veľmi ťažké.

Apoštol Pavol upozorňoval na to, aby kresťanská viera ostala čistá bez pohanských tradícií. Kresťanstvo muselo prijať nové zvyky, aby sa odlúčilo od tých pohanských. V tých dobách bolo

súčasťou osláv prehnane objednanie sa a pitie až do nemoty. To bolo v ostrom rozpore s Kristovým učením.

A tak už na prvých kresťanov bol vyvíjaný nesmierne silný pohanský tlak tých dní. Apoštol Pavol veriacich upozorňoval, že nemôžu miešať úctu k Bohu s pohanskými prvkami. Obrovskou rýchlosťou rástol počet členov Cirkvi. No tým viac rástol i počet ľudí, ktorí sa obrátili k nasledovaniu Krista len formálne, prijímúc síce kresťanskú vieru, no užívajúc si pohanské zvyklosti. Pripomína mi to dnešnú dobu. Dáme sa pokrstiť, no svoju vieru máme ako čaj. Keď sa nedá horúci vypiť hneď, čakáme, kým jeho teplota, ten náš čas, bude vhodný a prijateľný.

A tak sme v zboroch neraz chladní vo viere a nepociťujeme potrebu patriť Bohu. Založením kresťanskej Cirkvi sa Vianoce stali symbolom narodenia Kráľa, narodenia Spasiteľa. Príchod Božieho Syna ako dieťaťka je opísaný v evanjeliu. Prišlo do biednych podmienok za neprijatia domácich. Svoje prvé dni prežívalo v maštálke pri zvieratách s rodičmi. Mária už dávno pred pôrodom vedela, akú bude mať jej synček úlohu. Okolnosti počatia i Jeho život a

pôsobenie, i Jeho smrť boli dané Bohom. Udialo sa tak, aby mohlo dôjsť k spáse ľudstva.

Ako prežíval svoje prvé dni Kristus a ako som ich prežíval ja? Moja maličkosť, keď som sa narodil, mala podváhu a predčasný pôrod ma predurčil do inkubátora. Tam som dostal podmienky na to, aby som zosilnel. Napriek tomu som vyrastal ako šťastné dieťa. Kdeže mohol Kristus dostať podobnú starostlivosť? Mal

však to najpotrebnejšie. Požehnanie od Otca a lásku rodičov. Ani dnes tento darček do vienka nedostane každé dieťa. Deti sa rodia do rodín, kde je iba matka alebo rodičom, ktorí dokážu svojim deťom ubližovať.

Preto sa nepýtajme, načo je dôležité požehnanie. Práve na ňom najviac záleží. Na krste, ktorý nás spája s Hospodinom. Ja som bol požehnané dieťa a mal som svoje okolie rád. Rád som sa smial a všetky deti sa so mnou chceli hrať. Mal som na to predurčenú povahu. Ako toto obdobie detstva prežívalo Dieťa menom Ježiš, to nevedno. Mal to oveľa ťažšie ako ja, pretože doba, do ktorej sa narodil, bola ťažká. Určite mal kamarátov a hrali sa po-

dobne ako my. Ibaže vtedy neboli sídliská, ale stany a hlinené príbytky. Deti nemali zdravotnú starostlivosť a mazať sa nebolo kedy. Rodičia v tých časoch pracovali ťažko na poli alebo chovali dobytok, venovali sa remeslám a prežívali zo dňa na deň. Mnohé deti sa dospelosti nedožili pre choroby alebo pre hlad a podvýživu. Kristus nebol nikdy opisovaný ako plnoštíhly chlap. Na blahobyt v žalúdku

jednoducho nebolo a ľudia boli chudí a strápení. Málokto sa dožil vysokého veku. Preto sa utiekali k Bohu a prosili o príchod Spasiteľa, ktorý sa postará o pokoj a hojnosť. Dnešné deti majú temer všetky to, čo potrebujú k vývoju a k svojmu rozvoju. A o čom sníval malý Je-

žiš? No predsa o tom všetkom, čo som mal ja. Detské sny sú storočiami oddelené časom, a tak boli vždy rôzne. Niekedy stačilo, aby sa skončil vojnový konflikt. Inokedy zas, aby po minulo obdobie hladu a chorôb. Ja si dnes ani neviem predstaviť, že by som sa narodil ako rovesník dieťaťa, ktoré spasí svet.

Čo by som si prial a ako by som trávil voľný čas s Ním ako Jeho rovesník?

Očakávanie dnešných detí sú mylné, pretože majú šťastie žiť v hojnosti, v akejsi prirodzenosti doby, ktorá má všetkého prebytok. Plytváme potravínami, vyhadzujeme to, čo je ešte užitočné. Z generácie na generáciu sú deti a ich túžby náročnejšie. Pán však každému naloží toľko, koľko unesie a tak aj výtvarky techniky, počítače aj mobily sú dnes predurčené ako štandard. Deti ich znalosť a ovládanie budú potrebovať, no stále budú potrebovať aj Božie požehnanie. Nie v demoverzii, ale v skutočnosti. A k tej ceste, ktorá vedie detské srdce ku Bohu, ich musí nasmerovať rodina, v ktorej žije. Inak bude mať dieťa luxus a výtvarky doby, no nebude šťastné, nespozná pravé hodnoty z evanjelia a nenájde správny smer.

Ježiš zvíťazil nad smrťou, mnohých kriesil z mŕtvych, robil zázraky na malomocných a slepých, mal moc. Kto by ju dnes nechcel mať v takej podobe? Keby si mal tú moc ty, nepomohol by si svojmu umierajúcemu otcovi? Keby si mala takú moc ty, nepomohla by si svojmu dieťaťu, ktoré leží na onkológii? Moc Krista Pána je obrovská. Keď robil zázraky, dokazoval to svojim súčasníkom. No má tú moc aj dnes. Stačí uveriť a modliť sa. On najlepšie vie, čo potrebujeme. Nikdy

nesľúbil, že za nás ponesie náš kríž, no sľúbil, že nás nikdy neopustí a bude vždy s nami. Aj toto malé zrnko evanjelia sa rodilo cez Advent do maštalky v Betleheme.

Čo očakávame od Krista dnes? A čo očakávame od seba? Máme predsavzatie byť lepšími? Máme túžbu upustiť od svojej komfortnej zóny na úkor pomoci susedovi? Detský svet je v zime spojený s vianočným stromčekom a tým, čo je pod ním. Naším darom ale môže byť, že sa zmeníme a láska premení naše srdce cez skutky a pomoc bližnému počas zvyšku nášho života. V prapôvode zvykov Vianoc je možné dopátrať sa, že obdarovávanie prebiehalo už v Babylone a vykonávalo sa v dvanásty decembrový deň. Keďže detský svet je príliš jednoduchý opýtam sa, ako je svet dospelých spojený s Vianocami? A vníma vlastne majorita ľudstva Advent v spojitosti s kresťanstvom? Stojíme v obchodných domoch a premýšľame nad tým, čím potešíme blízkeho. A kam to smeruje s našou osobnou vierou, na to pri pokladni ani nepomyslíme. Zaplatíme a stereotyp sa opakuje. Opakuje sa od nášho detstva podnes, keď už máme polstoročnice za sebou.

Odkaz z Betlehema vnímame ako evanjelici v Poltári iba na Štedrý večer.

Prídeme do chrámu v počte nevídanim vypočúť slová evanjelia a betlehemskej udalosti. Prídeme domov a zas po zvyšok roka pre nás cirkevný život nebude existovať.

Čo učíme svoje deti? Aký základ do nich vštepujeme pre to, aby boli požehnané Pánom? Tlačia na nich reklamy, výchova v škole nacvičovaním adventného programu, prosíme ich, aby poslúchali, lebo inak Ježiško nepríde.

Ako to bolo pred dvoma tisícami rokov? Deti počúvali príbehy starých otcov a žili v očakávaní predpovedí prorokov.

Aká bola výchova detí vtedy a aká je dnes? Delí to obrovský kus času. No v nekonečnosti Božieho kráľovstva a jeho očakávania máme niečo spoločné.

Ideme odniekiaľ niekam, a mali by sme rešpektovať Otca, ktorý stvoril všetko. Kristus povedal: *Ja som Alfa i Omega, Počiatok i Koniec*. A toto platí od počiatku sveta podnes a aj dnes. Pánom života a smrti je Ten istý, ako bol pri narodení Dieťatka v maštaľke. Ono nám tlmočí a postaví svoje vety na princípe lásky k Otcovi. Syn Boha nabáda ľudí, aby pomáhali núdzným aj chorým. A nebolo ani obdobie Vianoc,

keď to bez reklám pred dvoma tisícročiami kázal. Vianočné betlehemske Dieťa nás zastrešuje vierou a svietí nám na cestu láskou i obetou.

Súčasník si na dobrorečenie a dobré skutky spomína iba počas voľných dní na Vianoce. A to je smutné, že nám to niekto musí pripomenúť. Človek nemusí byť veriaci na to, aby konal dobro, ale predpokladá sa viac u kresťana, že nasiakol Kristovým evanjeliom a pretaví ho do svojho správania. Po Štedrom večere nasleduje ten pravý

sviatok, Sviatok narodenia Kráľa, ktorému sa treba pokloniť. A kostol je poloprázdny a nik to neoslavuje a sami sa pozeráme, či ešte niekto nepríde tam k nám do spoločenstva. Veď ešte včera na Štedrý ve-

čer boli miesta na sedenie v evanjelickej chráme v Pol-tári plné a ľudia stáli, nemali si kde sadnúť. Boli nasiaknutí vierou, ktorá sa do rána strátila. Počas prvého sviatku vianočného vidíme realitu ako to s nami je. Akoby darček pod stromčekom pre Krista nami venovaný chýbal. Cirkev založil Kristus na oslavu Boha skrze Petra, akoby skaly, na ktorej má pevne stáť. A my sme prvý sviatok vianočný zistili,

že o komunitu s modlitbou i spevom nik nestojí. A tá hústka verných veriacich v chráme svedčí o chybe. Dnes počas adventu, ktorý vrcholí, kolaudujeme, ako sa to nemluvňa svojou silou v maštaľke prihovára k nám. Snaží sa a naše kresťanstvo je rokmi napriek tomu slabšie a slabšie. Je to náš zrkadlový odraz. Keby mi ako dieťaťku nepomohol inkubátor, mohol som umrieť ako nemluvňa. Aj evanjelická cirkev v Poltári potrebuje inkubátor, aby viera neumrela. Len ešte nik nevymyslel to, ako nás presvedčiť, aby sme po Bohu túžili, aby sme sami chceli mať účasť na večnom živote. Len tak. Pre ulávenie na duši, len tak, cítiť potrebu byť s Bohom a slúžiť Mu. No my si hovoríme, že to nie Stvoriteľ, to my, my, my, my. My sme strojcami všetkého a len vďaka nám je všetko. Dokonca aj atmosféra Vianoc. Keď ponúkame svojim deťom dary pozemské a nie pravý duchovný odkaz.

Rastislav Boško

člen VMV CZ
a redakčnej rady
Evanjelického
Slova

NA VIANOCE

Plaziac sa úsmev spoza okien
zamáva svojou driečnou rukou.

Necítim teplo v jeho stoke,
ktorou je závišť taktom, mukou.

Tam každý rok si brázdia dohady
o mojom svete nad roklinou,
o chuti šťastia Božskej pomády,
o slovách snehu, o chladnutí klinov.

Predsavzal som si v láske žiť,
pod snehom vidieť moje kroky.
Prosím Ťa, Kristus, ku mne príd
požehnať moje zvláštne roky.

Prosím o dychu požehnanie,
chladný je, no stále cítiť vieme
zľaknutie ruky, vkladám na ne,
na jasle v malom Betleheme.

Zimou je biele Tvoje učenie
i krehké ako lásky oceľ.
Pod strechou zošit vrások usteliem,
tak ako stále - na Vianoce.

Rastislav Boško

člen VMV CZ
a redakčnej rady
Evanjelického
Slova

Spoznajme sa...

Koho to vlastne máme v
našom cirkevnom zbore?

Milý brat Čonka, môžete sa nám predstaviť a niečo zaujímavé na seba prezradiť?

Dúfaj v Hospodina celým svojím srdcom a nespoliehaj sa na svoju rozumnosť. Na všetkých svojich cestách Ho spoznávaj a On ti urovná chodníky. (Pr 3, 5-6)

Toto slovo ma sprevádza od roku 1994, keď ma Pán prebral z duchovnej letargie a po období plného vzdoru, tápania, pádov privítal slovami: „Syn môj, milujem ťa!“ Narodil som sa do rodiny presídencov, ktorí aj vďaka svojej viere, obklopení cudzím, a neraz aj neprajným prostredím, ostali verní evanjeliu a národnej identite. Prežil som šťastné detstvo plné lásky a pochopenia s najúžasnejšími rodičmi aj súrodencami. Do kostola sme chodievali celá rodina do zboru v Háji, mama nás viedla k pravidelnej modlitbe. Po skončení základnej školy som odišiel na strednú do Banskej Štiavnice. Začalo obdobie hľadania, skúšania vlastných krídiel. Nezanevrel som na vieru, ale zľahostajnel, nežil som ňou. Neviem, ako iní

SPOZNAJME SA

Predstavujeme Vám
brata Jána Čonku zo ZSS Poltár

mladí ľudia prežívajú obdobie dospievania po duchovnej stránke, ale osobne som žil v presvedčení, že na všetko si vystačím sám. „Ja sám, ja sám. Všetko viem, všetko poznám, všade som bol.“ Jednoducho chrobák Truhlík.

Viera? Čistý formalizmus. Do kostola som chodil na veľké sviatky, lebo sa to patrí a hlavne, aby som nezarmútil maminu. Slovo som počúval, no v hlave prievan; ako vošlo, tak vyfučalo.

Oženil som sa, narodil sa nám syn, no náš život sa odohrával na inej platforme, nie na Božej. Samozrejme, že sa kopili problémy, ťažkosti vo všetkých oblastiach; moja závislosť na alkohole ich umocňovala.

Prvýkrát ma Pán zastavil v roku 1992. Začali sme pravidelne navštevovať Služby Božie, Biblia sa stala súčasťou môjho každodenného života. Všetko sa zdalo

O. K. až do chvíle, kým som nepostavil svoje „úspechy“ nad Božiu vôľu. Nasledoval rýchly a strmý pád. Stratil som všetko, aby som našiel Toho, ktorý je v živote najdôležitejší. Živého Ježiša Krista. Od roku 2003 bývam v Poltári, takže tento úsek môjho života už máte možnosť poznať.

Vy ste veľmi aktívny člen i v rámci ZSS, v ktorom bývate. Čo vás motivuje?

Mnohé upozornenia a pády ma naučili, aké je hlúpe spoliehať sa len na seba. Príslovie „Najistejšiu pomocnú ruku nájdeš na konci svojho ramena“ sa mýli. To Boh nám ponúka svoju všemohúcu ruku a my ju neraz vo svojej pýche ignorujeme. V ťažkých chvíľach si s vďačnosťou spomínam na otca, ktorý nás učil: „Keď si v strese, zastav sa, stíš sa, pomodli sa. Boh má a ukáže ti riešenie.“ Skúsenosti so správnosťou Jeho riešení mi dodávajú istotu a upevňujú moju istotu. K tomu jednu poznámku - každý deň treba maturovať v škole trpezlivosti. Aj vtedy si zvyšujem kvalifikáciu pre život.

Čas považujem za najvzácnejšiu komoditu. Ak niečo robím, tak preto, že s ním nechcem plytvať a mám z toho radosť. Ak moje práce prinesú radosť i iným, je to pridaná hodnota, ktorá radosť znásobí.

Vianoce sú o tej Najväčšej láske. Ako sa prejavuje vo Vašom živote?

Prežívame vianočné obdobie, keď vo väčšine z nás ožívajú hrejivé spomienky,

čo vyvolávajú na tvári úsmev. Vianočné sviatky pre mňa nie sú len o tradíciách, ale hlavne o istote, že Spasiteľ prišiel, vykonal dielo spásy a ja osobne nemusím trpieť, keď sa moja časnosť naplní.

Vždy mi hovorili, že sa mám v živote riadiť múdrosťou starších. A je to pravda. Čo je také najviac, čo ste v živote prijali a radi by ste to odovzdali i ďalej?

Rodičia sa snažili vychovať z nás, svojich detí, slušných ľudí. Snažím sa neurobiť ich snahe hanbu. A otec mi vštepoval jednu myšlienku, ktorej sa snažím držať: „Byť dobrý je viac, ako byť veľký.“

Aký je Váš odkaz pre našich čitateľov?

Prajem vám požehnané vianočné sviatky. Nech radosť z evanjelia naplňa naše životy v každom okamžiku bytia, aby sme šírili Božiu lásku všade, kde vkročíme. *Teraz však zostáva viera, nádej, láska, to troje, ale najväčšia z nich je láska.* (1K 13, 13)

za rozhovor ďakuje:

Lucia Lukáčová
členka redakčnej rady
Evanjelického
Slova

RECEPT: TVAROHOVÉ GULKY

Suroviny:

250g hrudkovitý tvaroh

1 vajíčko

1 PL strúhanky

2-3 PL detskej krupice

štipka soli

Postup:

V miske si vidičkou roztláčime tvaroh s vajíčkom a štipkou soli. Pridáme lyžicu strúhanky, a potom postupne prisypeme po lyžiciach detskú krupicu tak, aby vzniklo kompaktné cesto, z ktorého sa dajú tvarovať guľky. Veľkosť je na vás.

Guľky potom zavaríme do vriacej vody a keď vyplávajú na povrch, povaríme cca 2 minúty. Záleží na veľkosti.

Môžete ich poliať maslom, posypať makom a cukrom alebo opraženou strúhankou s cukrom. Pokojne si doprajte aj s orechami alebo s lekvárom. Ako komu chutí!

Priprava je naozaj jednoduchá a rýchla.

Dana Henželová

členka
redakčnej rady
Evanjelického
Slova

SVEDECTVO: VÝLET NA MURÁNSKY HRAD

Tak ako každý rok, aj tento sme sa vybrali s členmi nášho cirkevného zboru na zborový výlet. Počasie nám prialo hneď od rána. Dve plné autá vyštartovali spred fary hneď ráno. Cestou sme sa zastavili na pravé muránske buchty. Akoby to už bolo, aby sme ich minuli a neposilnili sa pred cestou. Na parkovisku pred vstupom na lesnú cestu sme sa stíšili k modlitbe a samozrejme urobili spoločnú fotečku a potom „hajde do kopca“.

Teda poviem Vám, že okrem pána farára asi nik nevedel, do čoho sme sa pustili. A tak vedení Pánom, túžbou po spoločnom zážitku, sme sa vybrali na cestu. Priebežne sme sa podľa výdrže a kondície delili na skupinky. V poslednej tretine to už boli tri skupinky. A tak, ako sa nič nedeje len tak, jedna skupinka sa trošku zatúlala a už to vyzeralo, že sa na hrade ani všetci nestretneme. Ale ako vieme, Božie cesty a plány sú nevyspytateľné, Pán nenechal ani teraz skupinku napospas blúdeniu a zaviedol ich na správnu cestu k nám. Všetci sme sa stretli na vrchole. Blízko k nebu, bližšie k Nemu.

On viedol celú našu cestu, aby sme sa spolu s Ním mohli tešiť zo spoločne strávených chvíľ v nádhernej prírode s ľuďmi, ktorí boli ochotní vyjsť z komfortnej zóny. Tak aj my sme Mu poďakovali za to, že bol s nami, že všetko dobre dopadlo a že sme sa v zdraví vrátili domov a prosili Ho, aby sme si mohli opäť zopakovať nejaké „nové“ dobrodružstvo.

A týmto vás všetkých pozývame, pridajte sa k nám. Spoločne strávený čas spoločenstva nie je len o nedeľných Službách Božích v kostole.

Už teraz v našom vnútromisijnom výbore pripravujeme nový zborový výlet v budúcom roku.

Tak neváhajte a pridajte sa k nám!

Dana Henželová

členka
redakčnej rady
Evanjelického
Slova

POZVANIA - PODUJATIA V NAŠOM CIRKEVNOM ZBORE

December 2025

- 24.12.   **Štedrovečerné Služby Božie**
14:00 hod.   Zelené
15:30 hod.   Slaná Lehota
17:00 hod.   Poltár
- 25.12.   **Vianočné Služby Božie na 1. slávnosť vianočnú**
09:30 hod.   Poltár
- 26.12.   **Vianočné Služby Božie na 2. slávnosť vianočnú**
09:30 hod.   Poltár   (spoved' + Večera Pánova)
- 31.12.   **Silvestrovské Služby Božie na Závierku občianskeho roka**
14:00 hod.   Zelené
15:30 hod.   Slaná Lehota
17:00 hod.   Poltár
- 31.12.   **Privítanie nového roka v kostolnej veži**
23:45 hod.   Stretnutie pri modlitbe, požehnaní a prípitku

Január 2026

- 1.1.   **Novoročné Služby Božie 2026**
09:30 hod.   Poltár   (spoved' + Večera Pánova)
- 4.1.   **Služby Božie v Nedeľu po Novom roku**
09:30 hod.   Poltár
- 6.1.   **Služby Božie na Zjavenie Krista Pána mudrcom**
09:30 hod.   Poltár
- 6.1.   **Večer v kostole: „Ježišove portréty v Jánovej galérii“**
téma: „Ježiš - Prameň živej vody“

ZO ŽIVOTA NÁŠHO CIRKEVNÉHO ZBORU

Pietna pobožnosť na cintoríne

Na Pamiatku zosnulých sme si spomenuli na našich blízkych zosnulých. A pripomenuli si to najvzácnejšie - Kristov kríž a Jeho zmŕtvychvstanie. Dôvod, prečo sme si tu mať nádej aj pri hroboch zosnulých. V spoločnosti v chráme sme si aj menovite spomenuli na tých bratov a sestry, ktorí odišli do svojho Domova od minulého roka. Poobede ešte aj na mestskom cintoríne za-

pálením sviečky a krátkou liturgiou, básňou Zlatice Oravcovej, modlitbou a piesňami sme spomínali pri kríži a boli tak svedectvom aj pre okoloidúcich.

Prespávačka na fare

V piatok 14. novembra sa po prvýkrát konala prespávačka - potáborové stretnutie detí a mládeže. Prežili sme radostný čas plný hier, aktivít, priateľstiev, vzájomných rozhovorov, smiechu a dobrej nálady.

Ďakujeme deťom, ich rodičom a Pánu Bohu za Jeho požehnanie.

Ekumenické biblické hodiny

Od septembra do decembra sme zorganizovali druhý ročník ekumenického štúdia Božieho slova, ktorého ústrednou témou boli „Pútnici nádeje“. Stretnutia viedli náš br. farár a br. dekan Lukáš Tkáč.

Ďakujeme všetkým, ktorí svojou účasťou podporili dobré dielo ekumenickej spolupráce.

Hodinka s... Máriou Hroboňovou

Vo štvrtok 20. novembra sme v rámci podujatia "Hodinka s..." medzi nami privítali s. farárku Máriu Hroboňovú z CZ Lučenec, ktorá nám prednášala o prvej ordinovanej evanjelickej a. v. farárke Darine Bancíkovej na tému: "Prebytočný človek".

Ďakujeme Pánovi za požehnané stretnutie.

Hodinka s... Editou Kroľovou

Vo štvrtok 3. decembra sme v našom cirkevnom zbore strávili opäť príjemný čas so zaujímavým hosťom, s. Editou Kroľovou z CZ Banská Bystrica - Radvaň. Prišla sa s nami podeliť o svoje cestovateľské zážitky z potuliek po Arménsku. Ďakujeme za pútavé rozprávanie, vďaka ktorému sme sa i my na chvíľku ocitli v tejto krajine.

Farárska kapustnica

V piatok 12. decembra sa konalo stretnutie pri tradičnej kapustnici. Po roku sme sa opäť stretli, aby sme pri prestretom stole prežili radostné spoločenstvo a začali sa pripravovať na blížiacu sa vianočnú sviatky.

Sme vďační, že aj takto sa naše vzťahy prehlbujú.

Spevokol slúžil v ZPS Tilia v Slanej Lehote

V stredu 17. decembra sa konali predvianočné Služby Božie s Večerou Pánovou a vystúpením zborového spevokolu. V tomto advente sme aj takýmto spôsobom aspoň trochu priniesli do zariadenia medzi starkých predvianočnú radosť a svedectvo Božieho pokoja, lásky a nádeje.

VEČERA PÁNOVA V DOMÁCNOSTI

Milé sestry a milí bratia,

všetci túžime po duchovnej rovnováhe a vnútornom pokoji v našom každodennom živote. Keď nás však zaťažujú starosti, zdravotné problémy, pocit odlúčenia alebo samoty, hľadanie tejto harmónie sa stáva vskutku náročným.

Večera Pánova predstavuje vzácnu príležitosť na obnovu našej duchovnej sily a spoločenstva s Pánom Bohom. Uvedomujeme si, že mnohí z vás nemôžu osobne prichádzať na Služby Božie kvôli zdravotným ťažkostiam alebo iným obmedzeniam.

Preto **vám s radosťou ponúkame možnosť prijať Večeru Pánovu priamo vo vašom domácom prostredí.** Ak pociťujete túžbu po tejto sviatosti, ale nemôžete sa zúčastniť spoločných zhromaždení v chráme, neváhajte nás kontaktovať. S úctou a láskou vás navštívime, aby sme spolu mohli prežiť chvíle duchovného občerstvenia a Božej blízkosti.

VÝZVA PRE ČITATEĽOV

Milé sestry a milí bratia, milí priatelia.

Pokiaľ by ste mali záujem o nové, ale aj staršie čísla nášho zborového časopisu v tlačenej podobe, dajte nám to, prosíme, vedieť.

Cena jedného čísla sú 3 €.

Časopis je zadarmo k dispozícii v elektronickej podobe na stránke www.ecavpoltar.sk (aj archívne čísla).

Nakoľko náklady na vydávanie nášho zborového časopisu sú stále vyššie, chceme Vás poprosiť o **Vaše milodary.** Ak Vám to Pán Boh dá na srdce, budeme Vám vďační. Môžete tak urobiť zaslaním dobrovoľnej finančnej čiastky na náš zborový účet: **SK68 0900 0000 0000 5932 7956** s poznámkou: „**Milodar na Evanjelické Slovo**“ alebo jej darovaním priamo vo farskom úrade. Ďakujeme!

redakcia Evanjelického Slova

Evanjelické Slovo

Občasník Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Poltár vychádza nepravidelne a slúži pre vnútromisijné potreby nášho cirkevného zboru. **Cena 3 €.**

Redakčná rada:

Šéfredaktor: ThDr. Ivan Lukáč

Členovia: Ing. Ľubomír Zán
Mgr. Lucia Lukáčová
Bc. Slavka Srnišová
Dana Henželová
Rastislav Boško

Jazyková úprava: Mgr. Adriana Bošková

Kontakt:

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Poltár
Obrancov mieru 163/26
987 01 Poltár
IČO: 31932983, DIČ: 2021238769
poltar@ecav.sk, www.ecavpoltar.sk

Vydáva:

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Poltár
Obrancov mieru 163/26
987 01 Poltár

